

СПІВРОБІТНИЦТВО ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ

Визначено час фактичного початку співробітництва прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом, основних рішень Верховної Ради України та рішень Міжнародного кримінального суду, які зумовили таке співробітництво, проаналізовано норми кримінального процесуального кодексу України, які врегульовують особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом та визначають основних суб'єктів під час розслідування та судового розгляду. Розглянуто проєкт Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" від 05.10.2017 року № 7179, рішення Верховної Ради України: Про Заяву Верховної Ради України від 25 лютого 2014 року № 790-VII та Постанову Верховної Ради України від 04 лютого 2015 року № 145-VIII. Проаналізовано норми Розділу IX-2 Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей співробітництва з Міжнародним кримінальним судом. Було використано спеціально-наукові та загальнонаукові методи: метод наукового пізнання, порівняльно-правовий метод, метод системного аналізу, діалектичний метод. Акцентовано увагу на Постанові Верховної Ради України від 04 лютого 2015 року № 145-VIII, якою доручалось Кабінету Міністрів України та Генеральній прокуратурі України зібрати необхідні матеріали та належну доказову базу для звернення до Міжнародного кримінального суду. Досліджено особливості співробітництва прокуратури України, Офісу Генерального прокурора з Міжнародним кримінальним судом та міжнародне співробітництво під час кримінального провадження за Кримінальним процесуальним кодексом України. Визначено основні суб'єкти процесуального співробітництва з Міжнародним кримінальним судом та форми звернення Міжнародного кримінального суду до Офісу Генерального прокурора. Висвітлено особливості обрання запобіжного заходу тримання під вартою та затримання особи, яка розшукується або стосовно якої надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передання.

Ключові слова: процесуальне співробітництво, прокуратура України, Міжнародний кримінальний суд, Офіс Генерального прокурора, Римський статут, Прокурор Міжнародного кримінального суду, Канцелярія прокурора, форми звернення до Міжнародного кримінального суду.

Вступ. Співробітництво прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом має свої процесуальні особливості за Кримінальним процесуальним кодексом України та містить низку рішень Верховної Ради України, якими визнавалась юрисдикція Міжнародного кримінального суду [3, 4], і рішення Міжнародного кримінального суду про попереднє вивчення ситуації в Україні та рішення про розширення часових меж вивчення ситуації в Україні [5]. Рішення Верховної ради України та Міжнародного кримінального суду були прийняті до внесення відповідних змін у Кримінальний процесуальний кодекс України з новим розділом "Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" [1] і потребують особливої уваги в контексті дослідження питання про співробітництво прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом без окремого процесуального регулювання цього питання. Також проєктом Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" від 05.10.2017 року № 7179 [2] закладався "порядок процесуального співробітництва" прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом. Законотворчий процес процесуального регулювання співробітництва прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом завершився прийняттям Закону України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" № 2236-IX від 03.05.2022 року [15]. Сьогодні питання співробітництва прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом є дуже гострим з позиції фіксування доказів воєнних злочинів, злочинів геноциду та злочинів проти людяності в Україні. Однак особливості співробітництва з Міжнарод-

ним кримінальним судом включають в себе не тільки зберігання доказів та направлення їх до Міжнародного кримінального суду. Це цілий комплекс процесуальних дій, що визначені в КПК України окремим розділом і потребують ретельного аналізу.

Постановка проблеми. Серед останніх публікацій за 2022 рік частина робіт українських науковців була присвячена необхідності співпраці з Міжнародним кримінальним судом у контексті агресії з боку РФ щодо України, необхідності захистити порушені права людини в міжнародних судах і притягнути винних у воєнних злочинах проти України до кримінальної відповідальності. До таких публікацій можна зарахувати такі праці, як: М. Т. Гаврильців, С. Ю. Іщенко "Захист інтересів України в міжнародних юрисдикційних органах в умовах збройної агресії російської федерації" [9], Н. Г. Діденко "Порушення прав і свобод громадян у війні росії проти України" [10], Ю. С. Таволжанська, А. С. Осадча "Кримінально-правова заборона воєнних кримінальних правопорушень" [11], У. З. Коруц "Юридичний фронт: шлях до спеціального міжнародного трибуналу для росії" [12], О. Т. Волощук "Відповідальність РФ за агресію та інші міжнародні злочини проти України в контексті проблеми виконання рішень міжнародних судів" [13], В. Л. Федоренко, О. М. Юхимюк, О. Г. Адлер "Порушення основоположних прав людини внаслідок воєнної агресії російської федерації проти України у 2022 році та механізми притягнення воєнних злочинців до юридичної відповідальності" [14] та інші. Можна сказати, що з початком війни в Україні та злочинами, які вчиняє РФ збільшується кількість наукових робіт, які присвячені притягненню винних у скоєних в Україні злочинах до кримінальної відповідальності через міжнародні суди. Притягнення

винних до кримінальної відповідальності в Міжнародному кримінальному суді здійснюється через встановлений процесуальний порядок співробітництва з Офісом Генерального прокурора під час розслідування та судового розгляду. Співробітництво Офісу Генерального прокурора з Міжнародним кримінальним судом передусім стосується співробітництва з Прокурором Міжнародного кримінального суду. З процесуального погляду, доцільно визначити початок співробітництва з Міжнародним кримінальним судом, означити основних суб'єктів, їхній правовий статус у співробітництві з Міжнародним кримінальним судом, як з боку Міжнародного кримінального суду, так і з боку Офісу Генерального прокурора за Кримінальним процесуальним кодексом України. Питання, які пов'язані з правовим статусом Прокурора Міжнародного кримінального суду, досліджували такі вчені, як: М. М. Гнатовський, О. В. Касинюк, Я. Т. Яворський та інші вчені. Водночас визначення початку процесуального співробітництва з Міжнародним кримінальним судом, особливостей міжнародного співробітництва Офісу Генерального прокурора з Міжнародним кримінальним судом та правового статусу суб'єктів співробітництва за Кримінальним процесуальним кодексом України досі залишаються малодослідженими.

Метою статті є визначення фактичного початку співробітництва прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом, основних рішень Верховної Ради України та рішень Міжнародного кримінального суду, які привели до такого співробітництва, здійснити аналіз норм Кримінального процесуального кодексу України, які врегульовують особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом, визначити основних суб'єктів у міжнародному співробітництві з Міжнародним кримінальним судом за Кримінальним процесуальним кодексом України та форми звернення Міжнародного кримінального суду до Офісу Генерального прокурора.

Виклад основного матеріалу. Питання процесуального співробітництва прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом набуло широкого обговорення після появи проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" від 05.10.2017 року № 7179 (далі – законопроект № 7179) [2]. Метою зазначеного законопроекту було врегулювання порядку співробітництва органів державної влади України з Міжнародним кримінальним судом, Прокурором, Суддею, Секретарем або Палатами Міжнародного кримінального суду на підставі прохань Міжнародного кримінального суду про співробітництво, зокрема про надання допомоги та про арешт і передання осіб. Законопроект № 7179 був покликаний створити необхідну законодавчу базу для ефективної взаємодії компетентних органів України з Міжнародним кримінальним судом у разі ухвалення останнім рішення про прийняття до своєї юрисдикції справ, переданих Україною у своїх заявах. Фактично законопроектом № 7179 пропонувалось внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [1], розширюючи таким чином Міжнародне співробітництво, та створити новий розділ у КПК України "Співробітництво з Міжнародним кримінальним судом". Але цікавим фактом є те, що співробітництво прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом почалось до появи законопроекту № 7179. Це співробітництво почалось із заяв Верховної Ради України про визнання юрисдикції Міжнародного кримінального суду 25 лютого 2014 року та 04 лютого 2015 року.

Верховна Рада України прийняла Заяву від 25 лютого 2014 року № 790-VII "Про визнання Україною юрисдикції міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності вищими посадовими особами держави, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян під час мирних акцій протестів у період від 21 листопада 2013 року до 22 лютого 2014 року включно" [3]. Верховна Рада України цією заявою визнала юрисдикцію Міжнародного кримінального суду і звернулася до Міжнародного кримінального суду з метою притягнення до кримінальної відповідальності в Міжнародному кримінальному суді вищих посадових осіб України. Цією заявою Верховна Рада України визнавала відповідно до пункту другого статті 11 та пунктів другого та третього статті 12 Римського статуту юрисдикцію Міжнародного кримінального суду щодо злочинів проти людяності вищими посадовими особами держави, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян під час мирних акцій протестів, що відбулися в Україні в період з 21 листопада 2013 року до 22 лютого 2014 року включно.

9 квітня 2014 року було подано Заяву України № 61219/35-673-384 від Посольства України в Королівстві Нідерланди до Міжнародного кримінального суду [18], у якій повідомлялось, що Україна погоджується на здійснення юрисдикції Міжнародного кримінального суду на підставі Заяви Верховної Ради України (парламенту України). Заява набула чинності 25 лютого 2014 року та укладена на невизначений строк. Як наслідок, Україна співпрацюватиме із Судом (Міжнародним кримінальним судом) без зволікань чи винятків, відповідно до розділу IX Римського статуту. До листа від Посольства України в Королівстві Нідерланди додавалась Заява Верховної Ради України. Ця заява була зареєстрована Міжнародним кримінальним судом.

17 квітня 2014 року Міжнародний кримінальний суд отримав заяву згідно зі статтею 12 (3) Римського статуту про визнання юрисдикції Міжнародного кримінального суду (МКС) щодо ймовірних злочинів, скоєних на її території з 21 листопада 2013 року до 22 лютого 2014 року включно [19]. Отримавши заяву, 25 квітня 2014 року Офіс прокурора почав попереднє вивчення ситуації. Прокурор Міжнародного кримінального суду Фату Бенсуда вирішила розпочати попередню перевірку ситуації в Україні, щоб встановити, чи дотримано критеріїв Римського статуту для відкриття розслідування. Прокурор почала розглядати питання юрисдикції, прийнятності та інтересів правосуддя.

Заява Верховної Ради України від 25 лютого 2014 року № 790-VII, лист Посольства України в Королівстві Нідерланди та рішення Прокурора Міжнародного кримінального суду про попередню перевірку ситуації в Україні від 25 квітня 2014 року були першими кроками у співробітництві України з Міжнародним кримінальним судом.

Наступна Постанова Верховної Ради України була прийнята 04 лютого 2015 року № 145-VIII Про Заяву Верховної Ради України "Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій "ДНР" та "ЛНР", які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян"[4]. У цій заяві Верховна Рада України вже зазначала те, що з 20 лютого 2014 року проти України триває збройна агресія Російської Федерації та підтримуваних нею бойовиків-терористів, під

час якої було анексовано Автономну Республіку Крим та місто Севастополь, які є частиною території незалежної та суверенної держави Україна, окуповано частину Донецької та Луганської областей України, загинули тисячі громадян України, серед яких діти, поранено тисячі осіб, зруйновано інфраструктуру цілого регіону, сотні тисяч громадян вимушені були покинути свої домівки.

8 вересня 2015 року Міжнародний кримінальний суд отримав другу заяву від України відповідно до статті 12 (3) Римського статуту, визнавши юрисдикцію Міжнародного кримінального суду щодо злочинів, вчинених "на території України, починаючи з 20 лютого 2014 року" без указаної кінцевої дати. Слідом за другою заявою, поданою 8 вересня, та враховуючи її юридичні наслідки та взаємопов'язану природу подій в Україні, Прокурор Міжнародного кримінального суду вирішив розширити часові межі попереднього вивчення з метою охопити будь-які злочини, вчинені, за твердженнями, на території України, починаючи з 20 лютого 2014 року [5].

Фактично Верховна Рада України в Постанові від 04 лютого 2015 № 145-VIII доручила Кабінету Міністрів України та Генеральній прокуратурі України зібрати необхідні матеріали та належну доказову базу для звернення до Міжнародного кримінального суду відповідно до пункту третього статті 12 Римського Статуту Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій "ДНР" та "ЛНР", які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян. Таким чином, Генеральна прокуратура України за цією Постановою Верховної Ради України від 04 лютого 2015 року почала збирати необхідні матеріали обвинувачення та належну доказову базу для звернення до Міжнародного кримінального суду.

За наслідками всіх подій, що зазначались у заявах Верховної Ради України, було почато кримінальні провадження, сформувався докази обвинувачення, працювали органи досудового розслідування та прокуратура. Але головним було те, що Україна зіткнулась з агресією та кримінальними правопорушеннями, які підпадали під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду. Відповідно до частини першої статті 5 Римського статуту, Міжнародний кримінальний суд має юрисдикцію щодо таких злочинів: а) злочин геноциду; б) злочини проти людяності; с) воєнні злочини; д) злочин агресії [7]. Така юрисдикція Міжнародного кримінального суду набуває особливої актуальності зараз, у 2022 році, коли на території України військові рф вчиняють практично всі види класифікованих Римським статутом злочинів. Тому в цей непростий для України час на прокуратуру України покладається обов'язок здійснювати не тільки процесуальне керівництво у кримінальних провадженнях щодо порушення законів та звичаїв війни, планування, підготування або розв'язання та ведення агресивної війни, пропаганди війни, посягання на територіальну цілісність і недоторканність України, державної зради, колабораційної діяльності, пособництва державі-агресору, диверсії та інших злочинів, здійснювати фіксування воєнних злочинів в Україні та отримувати докази обвинувачення за скоєними військовими рф злочинами, підтримувати обвинувачення у відповідних провадженнях, а також обов'язок співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.

Законопроект № 7179 було розроблено Міністерством юстиції України з метою врегулювання порядку співробітництва з Міжнародним кримінальним судом

відповідно до частини дев'ятої Римського статуту Міжнародного кримінального суду. Однак Законопроект № 7179 був підданий критиці у Висновку Головного науково-експертного управління (далі – ГНЕУ) [21]. Зокрема, "імплементція до КПК окремих положень Римського статуту, який не ратифікований Україною через визнання його неконституційним, є передчасним кроком", "Не можна погодитися із пропозицією законопроекту передбачити в КПК, що в разі відсутності міжнародного договору України, що передбачає співробітництво з міжнародною судовою установою, таке співробітництво здійснюється на підставі цього Кодексу", "Положення законопроекту фактично виходять за межі заяв України про визнання юрисдикції МКС, зроблених 25 лютого 2014 р. та 8 вересня 2015 р., оскільки вони встановлюють певні правила загального характеру, які мають застосовуватись завжди, а не лише для розслідування конкретних ситуацій, про які йдеться у згаданих заявах".

На критику Законопроекту № 7179 від ГНЕУ К. П. Задоя у статті "Співробітництво між Україною та Міжнародним кримінальним судом під загрозою" зазначав про те, що "найбільш серйозним із цих зауважень видається докір у несумісності законопроекту № 7179 з Основним Законом. Утім, після уважного вивчення аргументів ГНЕУ впадає в око їх необґрунтованість та внутрішня суперечливість", "законопроект № 7179 не є проектом закону про імплементцію міжнародного договору. Його метою є імплементція міжнародно-правових зобов'язань, зміст яких, хоча й може бути виражений за допомогою відповідних положень Римського статуту, однак підставою їх виникнення є не сам Статут, а односторонні зобов'язання України співпрацювати з Міжнародним кримінальним судом, які випливають із заяв про визнання юрисдикції Суду" [20]. На думку автора, у статті "Співробітництво між Україною та Міжнародним кримінальним судом під загрозою" К. П. Задоя аргументовано критикував висновки ГНЕУ Законопроекту № 7179.

Наступним важливим кроком у співробітництві з Міжнародним кримінальним судом було внесення змін до КПК України Законом України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" № 2236-IX від 03.05.2022 року [15]. Саме із внесенням цих змін у КПК України з'явився Розділ IX-2 "Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" і встановлювався процесуальний порядок співробітництва з Прокурором Міжнародного кримінального суду.

У Примітці до Розділу IX-2 КПК України зазначається, що дія цього розділу поширюється виключно на співробітництво з Міжнародним кримінальним судом, а частиною другою статті 617 КПК України визначено, що співробітництво між Україною та Міжнародним кримінальним судом здійснюється у порядку, визначеному цим Кодексом та Римським статутом Міжнародного кримінального суду. Тобто цей розділ КПК України повністю стосується співробітництва з Міжнародним кримінальним судом, але цей розділ стосується співробітництва не тільки прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом. Тому необхідно виокремити повноваження Офісу Генерального прокурора, обласної прокуратури, прокурора в ланцюжку міжнародного співробітництва та співробітництва з Міжнародним кримінальним судом і повноваження Прокурора Міжнародного кримінального суду в такому співробітництві для досягнення мети цієї статті.

Співробітництво з Міжнародним кримінальним судом під час розслідування та судового розгляду забез-

печує Офіс Генерального прокурора, як і Центральні органи України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом згідно з частиною першої статті 618 КПК України. Повноваження Офісу Генерального прокурора відповідно до Римського статуту Міжнародного кримінального суду і КПК України визначені частиною другою статті 618 КПК України. Зокрема, згідно з частиною другою статті 618 КПК України Офіс Генерального прокурора: 1) розглядає прохання Міжнародного кримінального суду та організовує їх виконання; 2) оспорує прийнятність справи до провадження Міжнародного кримінального суду або юрисдикцію Міжнародного кримінального суду; 3) оскаржує рішення Прокурора Міжнародного кримінального суду або палати Міжнародного кримінального суду; 4) звертається до Міжнародного кримінального суду з проханням про перегляд рішення Прокурора Міжнародного кримінального суду не розпочинати розслідування або кримінальне переслідування та може подавати зауваження з цього питання; 5) організовує прийом-передання осіб до Міжнародного кримінального суду на виконання прохання про арешт і передання, а також про тимчасове передання; 6) направляє докази до Міжнародного кримінального суду; 7) забезпечує зберігання доказів і захист інформації на прохання Міжнародного кримінального суду; 8) вживає заходів, пов'язаних із присутністю представників Міжнародного кримінального суду або уповноважених Міжнародним кримінальним судом осіб під час виконання прохань Міжнародного кримінального суду про співробітництво; 9) звертається до Міжнародного кримінального суду з проханням про вжиття заходів, необхідних для забезпечення захисту посадових осіб, службових осіб та інших офіційних представників України у зв'язку з провадженням у Міжнародному кримінальному суді, а також захисту конфіденційної інформації або інформації з обмеженим доступом, та взаємодіє з Міжнародним кримінальним судом щодо таких прохань; 10) організовує переклад документів і прохань, що надійшли від Міжнародного кримінального суду, якщо вони не складені державною мовою; 11) подає до Міжнародного кримінального суду зауваження щодо оцінювання збитків або матеріальної, фізичної чи іншої шкоди, завданої потерпілим особам, а також видів чи форм відшкодування; 12) вирішує питання щодо відмови від спеціального правила відповідно до Римського статуту Міжнародного кримінального суду; 13) здійснює інші повноваження, що випливають із зобов'язань України у зв'язку з визнанням Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду або передбачені цим Кодексом.

Необхідно зазначити, що простий перелік повноважень Офісу Генерального прокурора щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом не обмежується виключно частиною другою статті 618 КПК України. КПК України містить такі форми співробітництва прокуратури, як: консультації з Міжнародним кримінальним судом (стаття 619 КПК України – тільки Офіс Генерального прокурора); передання кримінального провадження у межах співробітництва з Міжнародним кримінальним судом (стаття 620 КПК України – прокурор, Офіс Генерального прокурора); наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави (стаття 601 КПК України – загальна заборона здійснювати будь-які процесуальні дії щодо особи за наслідками передання кримінального провадження і можливе відновлення провадження в Україні та подальше розслідування в порядку, передбаченому КПК України); виконання прохання Міжнародного кримі-

нального суду про надання допомоги (стаття 621 КПК України – Офіс Генерального прокурора); порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України (стаття 558 КПК України – Офіс Генерального прокурора, прокурор); процесуальні дії, які потребують спеціального дозволу (стаття 562 КПК України – прокурор, Офіс Генерального прокурора); відмова у виконанні запиту про міжнародну правову допомогу (стаття 557 КПК України – Офіс Генерального прокурора); конфіденційність та захист відомостей, що стосуються національної безпеки України під час співробітництва з Міжнародним кримінальним судом (стаття 622 КПК України – Офіс Генерального прокурора); забезпечення збереження доказів (стаття 623 КПК України – Офіс Генерального прокурора); виконання Міжнародним кримінальним судом функцій на території України (стаття 624 КПК України – прокурор, Офіс Генерального прокурора); тимчасове передання особи до Міжнародного кримінального суду для проведення процесуальних дій (стаття 625 КПК України – Офіс Генерального прокурора); запити (прохання) до Міжнародного кримінального суду (стаття 626 КПК України – Офіс Генерального прокурора та прокурор); запит про міжнародну правову допомогу (стаття 551 КПК України – прокурор та Офіс Генерального прокурора); зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу (стаття 552 КПК України – письмова форма запиту погоджується прокурором); особливості затримання осіб, які розшукуються Міжнародним кримінальним судом або стосовно яких надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передачу (стаття 628 КПК України – прокурор, обласна прокуратура, Офіс Генерального прокурора); особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України (стаття 582 КПК України – прокурор, обласна прокуратура, Офіс Генерального прокурора); застосування до особи запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт (тимчасового арешту) (стаття 629 КПК України – прокурор, Офіс Генерального прокурора); передання особи до Міжнародного кримінального суду у спрощеному порядку (стаття 630 КПК України – керівник відповідної обласної прокуратури, обласна прокуратура, Офіс Генерального прокурора); виконання прохання Міжнародного кримінального суду про арешт і передання, за участю прокурора (стаття 631 КПК України – прокурор, Офіс Генерального прокурора, згідно пп. 1, 5 ч. 2 ст. 618 КПК України); тимчасове звільнення особи, до якої застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою (стаття 632 КПК України – прокурор, Офіс Генерального прокурора); організація передання особи до Міжнародного кримінального суду (стаття 633 КПК України – Офіс Генерального прокурора, згідно з пп. 1, 5 ч. 2 ст. 618 КПК України); транзитне перевезення особи, яка передається до Міжнародного кримінального суду (стаття 634 КПК України – Офіс Генерального прокурора, згідно п. 5 ч. 2 ст. 618 КПК України), витрати, пов'язані з виконанням прохань Міжнародного кримінального суду про співробітництво (стаття 635 КПК України – Офіс Генерального прокурора); оскільки прокуратура виконує функцію нагляду за додержанням законів під час виконання судових рішень у кримінальних справах, а також у разі вживання інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, виконання рішень Міжнародного кримінального суду за статтею 636 КПК України також буде пов'я-

зане з Офісом Генерального прокурора в контексті співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.

З аналізу статей Розділу IX-2 можна зробити висновок про те, що особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом доповнюються статтями з Розділу IX КПК України про Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження і є його логічним продовженням. Тому особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом є доповненням до Міжнародного співробітництва під час кримінального провадження у частині статей Розділу IX-2 КПК України та за змістом можуть бути об'єднані в поняття міжнародного співробітництва на стадії досудового розслідування та судового розгляду під час виконання прокуратурою України своїх функцій. До основних суб'єктів з боку прокуратури у співробітництві з Міжнародним кримінальним судом за КПК України можна зарахувати Офіс Генерального прокурора як центральний орган під час розслідування та судового розгляду, обласну прокуратуру та керівника обласної прокуратури і прокурора.

Також необхідно зазначити про департаменти, управління, відділи, які можуть мати стосунок до міжнародного співробітництва під час кримінального провадження та співробітництва з Міжнародним кримінальним судом у структурі Офісу Генерального прокурора як центрального органу України зі співробітництва з Міжнародним кримінальним судом під час розслідування та судового розгляду. У структурі Офісу Генерального прокурора (з урахуванням змін, внесених наказами Генерального прокурора № 2шц-21шц від 27.07.2022 р.) [16] є Департамент міжнародно-правового співробітництва; Управління правової допомоги: відділ правової допомоги, відділ особливих доручень; Управління екстрадиції та співробітництва: відділ екстрадиції, відділ міжнародного співробітництва, відділ перекладів; Відділ документального забезпечення; Департамент протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, Управління процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях щодо злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту: перший відділ процесуального керівництва, другий відділ процесуального керівництва, третій відділ процесуального керівництва; Управління організації процесуального керівництва під час досудового розслідування злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту: перший відділ організації процесуального керівництва, другий відділ організації процесуального керівництва; Управління організаційно-методичного та аналітичного забезпечення: відділ взаємодії з міждержавними, міжурядовими та національними організаціями, організаційно-методичний відділ; Відділ документального забезпечення та Управління кримінальної політики в умовах збройного конфлікту: відділ аналітичної роботи, відділ стратегічної та проектної роботи. Тому до співробітництва з Міжнародним кримінальним судом можуть бути задіяні зазначені департаменти, управління та відділи у структурі Офісу Генерального прокурора, які не визначені в КПК України.

Ураховуючи, що співробітництво Офісу Генерального прокурора здійснюється з Міжнародним кримінальним судом через органи Міжнародного кримінального суду, необхідно встановити структуру органів у середині Міжнародного кримінального суду, з якими Офіс Генерального прокурора здійснює співробітництво безпосередньо.

Передусім необхідно звернути увагу на процесуальні повноваження Прокурора Міжнародного кримінально-

го суду в КПК України, тобто на статті, де про Прокурора Міжнародного кримінального суду вказується безпосередньо. Наприклад, у частині першій статті 624 КПК України зазначається, що процесуальні дії на території України на підставі та на виконання прохання Міжнародного кримінального суду може проводити Прокурор Міжнародного кримінального суду, крім процесуальних дій, виконання яких в Україні здійснюється за погодженням із прокурором або з дозволу слідчого судді, суду. У частинах другій та третій статті 622 КПК України йдеться про конфіденційність та захист відомостей, що стосуються національної безпеки України під час співробітництва з Міжнародним кримінальним судом та безпосередньо вказується Прокурор Міжнародного кримінального суду у "використанні Прокурором Міжнародного кримінального суду наданих відомостей виключно з метою отримання нових доказів" та "про зняття обмеження на поширення переданих ... відомостей, на прохання Прокурора Міжнародного кримінального суду". Ще в частині третій статті 621 КПК України, де йдеться про виконання прохання Міжнародного кримінального суду, а саме "прохання Прокурора Міжнародного кримінального суду ... щодо збереження доказів".

З аналізу статей КПК України, де зазначений Прокурор Міжнародного кримінального суду, можна зробити висновок про те, що процесуальна діяльність Прокурора Міжнародного кримінального суду за КПК України загалом ґрунтується на виконанні "прохання Міжнародного кримінального суду" за винятком процесуальних дій, виконання яких в Україні здійснюється за погодженням із прокурором або з дозволу слідчого судді, суду. Процесуально таке співробітництво Прокурора Міжнародного кримінального суду відбувається у формі погодження з Офісом Генерального прокурора, а в окремих випадках – за погодженням із прокурором або з дозволу слідчого судді, суду.

Для визначення процесуальних повноважень Міжнародного кримінального суду за КПК України, спочатку необхідно звернутись до Римського статуту з метою встановити робочі органи Міжнародного кримінального суду, що здійснюють таке співробітництво на стадії досудового розслідування та судового провадження, за винятком виконання вироків чи інших рішень Міжнародного кримінального суду, ухвалених за результатами розгляду справи.

Згідно зі статтею 34 Римського статуту, Суд складається з таких органів: а) Президія; б) Апеляційне відділення, Судове відділення та Відділення попереднього провадження; с) Канцелярія Прокурора; d) секретаріат [7].

Канцелярія прокурора є окремим органом Міжнародного кримінального суду, який очолює Прокурор Міжнародного кримінального суду. Згідно з частинами першою та другою статті 42 Римського статуту Канцелярія Прокурора діє незалежно як окремий орган Суду. Вона відповідає за отримання ситуацій, що передаються, і будь-якої обґрунтованої інформації про злочини, що підпадають під юрисдикцію Суду, за їх вивчення та здійснення розслідувань та кримінального переслідування в Суді... Канцелярію очолює Прокурор. Прокурор має всі повноваження з керівництва та управління Канцелярією, включаючи персонал, приміщення та інші наявні в неї ресурси. Прокурору надають допомогу один або кілька заступників Прокурора, які мають право здійснювати будь-які дії, які повинен вчиняти Прокурор [7].

Ураховуючи, що за Римським статутом заступник або заступники Прокурора Міжнародного кримінального суду мають право здійснювати будь-які дії, які повинен

вчиняти Прокурор Міжнародного кримінального суду, то можна сказати, що положення статей КПК України поширюються не тільки на Прокурора Міжнародного кримінального суду, але і на його заступника, заступників. Окрема роль у співробітництві належить саме Канцелярії Прокурора Міжнародного кримінального суду.

Я. Т. Яворський у дисертаційному дослідженні "Правовий статус прокурора Міжнародного кримінального суду" робить один із висновків про те, що під "прокурором" розуміють весь апарат – Офіс (канцелярію) прокурора, на який покладається три групи завдань: отримання та вивчення будь-якої інформації про злочини, що підпадають під юрисдикцію МКС, проведення розслідування і підтримання обвинувачення у МКС [17]. Дуже важливий висновок, з яким необхідно погодитись, бо він стосується своєрідного розкриття процесуального розуміння Прокурора Міжнародного кримінального суду в його зіставленні з Канцелярією прокурора, оскільки Прокурор Міжнародного кримінального суду очолює Канцелярію. Дотримуючись такої логіки, слід зазначити, що КПК України не визначає окремого органу Міжнародного кримінального суду, з яким відбуватиметься співробітництво на стадії досудового розслідування чи судового розгляду. КПК України загально зазначає про Міжнародний кримінальний суд, без окремого визначення органів суду для такого співробітництва. Однак КПК України визначає, які центральні органи України мають право здійснювати таке співробітництво з Міжнародним кримінальним судом за статтею 618 КПК України. У частині першій статті 617 КПК України зазначено, що співробітництво з Міжнародним кримінальним судом з метою сприяння у притягненні до кримінальної відповідальності та покаранні осіб, які вчинили злочини, що підпадають під його юрисдикцію, здійснюється шляхом вжиття необхідних заходів на прохання Міжнародного кримінального суду про співробітництво, зокрема й прохання про надання допомоги, про тимчасовий арешт, про арешт і передання особи, а також інші прохання, які можуть направлятися відповідно до Римського статуту до Міжнародного кримінального суду.

До форм звернення Міжнародного кримінального суду можна зарахувати: Прохання про співробітництво, зокрема й прохання про надання допомоги; Прохання про тимчасовий арешт; Прохання про арешт і передання особи, а також інші прохання. Перелік прохань Міжнародного кримінального суду не є вичерпним, виходячи зі змісту частини першої статті 617 КПК України.

Також необхідно сказати про особливості прийняття процесуальних рішень та вчинення процесуальних дій щодо затримання особи й обрання запобіжного заходу в контексті прохання від Міжнародного кримінального суду. Застосування такого запобіжного заходу, як тримання під вартою, може бути тісно пов'язане з проханням про тимчасовий арешт або проханням про арешт і передання особи від Міжнародного кримінального суду. У пункті сьомому частини другої статті 183 КПК України робиться акцент на тому, що запобіжний захід у вигляді тримання під вартою не може бути застосований, окрім як до особи, стосовно якої надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передання, у порядку і на підставах, передбачених розділом IX-2 цього Кодексу. Також абзац восьмий частини четвертої статті 183 КПК України визначає те, що розмір застави не визначається під час розгляду питання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відповідно до статей 629-631 цього Кодексу. Тобто прийняття процесуального

рішення про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою може бути застосовано до особи тільки за наявності прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передання, при цьому розмір застави не визначається, а сама процедура визначається статтями 629-631 КПК України. Але перш ніж обрати запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, розшукувану особу треба затримати.

Згідно з частиною другою статті 176 КПК України тимчасовим запобіжним заходом є затримання особи, яке застосовується з підстав та в порядку, визначеному цим Кодексом. Цікавим є те, що питання затримання особи, яка розшукується Міжнародним кримінальним судом, залишається доволі не визначеним. КПК України визначає законне затримання за статтею 207 КПК України та затримання уповноваженою службовою особою за статтею 208 КПК України. Абзац третьої частини четвертої статті 208 КПК України визначає умову, за якою уповноважена службовою особою, що здійснила затримання особи, яка розшукується Міжнародним кримінальним судом або стосовно якої надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передання, також роз'яснює особі її право надати згоду на передання до Міжнародного кримінального суду у спрощеному порядку. Таким чином, уповноважена службовою особою повинна забезпечити процесуальні права затриманої особи і роз'яснити права на її передання до Міжнародного кримінального суду у спрощеному порядку. За змістом, цей абзац створює ідеальну модель затримання особи, за якою не враховуються випадковості затримання, затримання такої особи не уповноваженими службовими особами, вчинення розшукуваною особою інших злочинів, розшук цієї особи в разі її переховування та інше. Тому можна врахувати тільки те, що в уповноважених службових осіб має бути повнота інформації щодо особи у відповідний момент затримання, яка розшукується Міжнародним кримінальним судом або стосовно якої надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передання.

Висновок. Співробітництво Генеральної прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом почалося після визнання юрисдикції Міжнародного кримінального суду Верховною Радою України рішенням Міжнародного кримінального суду про початок попереднього розслідування Прокурором Міжнародного кримінального суду у справі "Ситуація в Україні" 25 квітня 2014 року та оголошення Прокурором Міжнародного кримінального суду про продовження попереднього розслідування у справі "Ситуація в Україні" 8 вересня 2015 року з розширенням часових меж попереднього вивчення з метою охопити будь-які злочини, вчинені, за твердженнями, на території України, починаючи з 20 лютого 2014 року. Постановою Верховної Ради України від 04 лютого 2015 року № 790-VII прямо доручалось Генеральній прокуратурі України зібрати необхідні матеріали та належну доказову базу для звернення до Міжнародного кримінального суду.

Зміни, які були внесені Законом України "Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" № 2236-IX від 03.05.2022 року, урегульовують процесуальні особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом та визначають основних суб'єктів у такому співробітництві. До них можна зарахувати Офіс Генерального прокурора як центральний орган під час

розслідування та судового розгляду, обласну прокуратуру та керівника обласної прокуратури і прокурора з боку України та Прокурора Міжнародного кримінального суду, заступника або заступників Прокурора Міжнародного кримінального суду та Канцелярію прокурора з боку Міжнародного кримінального суду. Під Офісом Генерального прокурора також слід розуміти департаменти, управління та відділи згідно із визначеною структурою Офісу Генерального прокурора, які безпосередньо можуть бути задіяні у співробітництві з Міжнародним кримінальним судом.

До форм звернення Міжнародного кримінального суду можна зарахувати: Прохання про співробітництво, зокрема й прохання про надання допомоги; Прохання про тимчасовий арешт; Прохання про арешт і передання особи, а також інші прохання. Затримання особи та тримання під вартою особи, яка розшукується Міжнародним кримінальним судом або стосовно якої надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передання, безпосередньо стосується співробітництва з Міжнародним кримінальним судом за відповідними формами звернення до Офісу Генерального прокурора.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 9–10, № 11–12, № 13, ст. 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом : проект Закону України від 05.10.2017 року № 7179. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62671 (дата звернення: 15.08.2022).
3. Про визнання Україною юрисдикції міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності вищими посадовими особами держави, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян під час мирних акцій протестів у період з 21 листопада 2013 року по 22 лютого 2014 року : Заява Верховної ради України від 25.02.2014 № 790-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 13, ст. 230. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/790-18#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
4. Про Заяву Верховної Ради України "Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій "ДНР" та "ЛНР", які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян : Постанова Верховної Ради України; Заява від 04.02.2015 № 145-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 12, ст. 77. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/145-19#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
5. Прокурор Міжнародного кримінального суду (МКС) розширює попереднє вивчення ситуації в Україні після другої заяви відповідно до статті 12(3) Статуту : Press Release. 29 September 2015. URL: <http://surl.li/cuhjb> (дата звернення: 15.09.2022).
6. Статус Римського статуту Міжнародного кримінального суду (Рим, 17 липня 1998) (станом на 15 травня 2009) (неофіційний переклад): 01.07.2002. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_140#Text (дата звернення: 15.08.2022).
7. Rome Statute of the International Criminal Court. International Criminal Court. The Hague, 2021. URL: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Rome-Statute.pdf> (дата звернення: 19.09.2022).
8. Висновок Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України про надання висновку щодо відповідності Конституції України Римського Статуту Міжнародного кримінального суду (справа про Римський Статут). Київ, 11 липня 2001 року. Справа № 1-35/2001 № 3-в/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003v710-01#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
9. Гаєрльців М. Т., Іщенко С. Ю. Захист інтересів України у міжнародних юрисдикційних органах в умовах збройної агресії російської федерації. Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах воєнного стану // Матеріали наукового семінару (23 червня 2022 р.). URL: <http://surl.li/cuhak> (дата звернення: 15.08.2022).
10. Діденко Н. Г. Порушення прав і свобод громадян у війні росії проти України. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Львів, 2022. URL: <http://surl.li/cuhaw> (дата звернення: 15.08.2022).
11. Таволжанська Ю. С., Осадча А. С. Кримінально-правова заборона воєнних кримінальних правопорушень // The 4th International

scientific and practical conference. URL: <http://surl.li/cuhba> (дата звернення: 15.08.2022).

12. Коруч У. З. Юридичний фронт: шлях до спеціального міжнародного трибуналу для росії // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Тернопіль, 2022. URL: <http://nauksfg.wunu.edu.ua/index.php/prsgf/article/view/208/203> (дата звернення: 19.09.2022).

13. Волощук О. Відповідальність рф за агресію та інші міжнародні злочини проти України в контексті проблеми виконання рішень міжнародних судів // Juris europensis scientia. 2022. № 2. URL: <http://chemvisn.onua.edu.ua/index.php/chem/article/view/359/452> (дата звернення: 19.09.2022).

14. Федоренко В. Л., Юхимюк О. М., Адлер О. Г. Порушення основоположних прав людини внаслідок військової агресії російської федерації проти України у 2022 році та механізми притягнення воєнних злочинців до юридичної відповідальності // Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2022. № 2(20). URL: <https://intelect.org.ua/wp-content/uploads/2022/05/ekspert-220-fedorenko.pdf> (дата звернення: 15.08.2022).

15. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом : Закон України від від 03.05.2022 року № 2236-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2236-20#Text> (дата звернення: 15.08.2022).

16. Структура Офісу Генерального прокурора як центрального органу України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом (із врахуванням змін внесених наказами Генерального прокурора № 2шц-21шц від 27.07.2022 р.) // Офіс Генерального прокурора. URL: <http://surl.li/cbjjs> (дата звернення: 15.08.2022).

17. Яворський Я. Т. Правовий статус Прокурора Міжнародного кримінального суду : дис... канд. юрид. наук : 12.00.11. Львів, 2018. URL: <http://surl.li/cuheu> (дата звернення: 15.08.2022).

18. Лист до Міжнародного кримінального суду № 61219/35-673-384 // Посольство України в Королівстві Нідерланди. URL: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/itemsDocuments/997/declarationRecognitionJurisdiction09-04-2014.pdf> (дата звернення: 15.08.2022).

19. The Prosecutor of the International Criminal Court, Fatou Bensouda, opens a preliminary examination in Ukraine : Press Release. 25 April 2014 URL: <https://www.icc-cpi.int/news/prosecutor-international-criminal-court-fatou-bensouda-opens-preliminary-examination-ukraine> (дата звернення: 15.08.2022).

20. Задоя К. П. Співробітництво між Україною та Міжнародним кримінальним судом під загрозою // Вісник кримінального судочинства. 2018. № 2. URL: https://vkislaw.knu.ua/images/verstka/2_2018_Zadoy.pdf (дата звернення: 15.08.2022).

21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом : Висновок на проект Закону України. № 7179. 05.10.2017. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc3?id=&pf3511=62671&pf35401=444827> (дата звернення: 15.08.2022).

References

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy; Zakon Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine] № 4651-VI (2012) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (in Ukrainian).
2. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo spivrobitnytstva z Mizhnarodnym kryminalnym sudom: proektu Zakonu Ukrainy [On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding cooperation with the International Criminal Court: draft Law of Ukraine] № 7179 (2012) http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62671 (in Ukrainian).
3. Pro vyznannia Ukrainoiu yurysdyktsii mizhnarodnoho kryminalnoho sudu shchodo skoiennia zlochiniv proty liudianosti vyshchymy posadovymy osobamy derzhavy, yaki pryzvely do osoblyvo tiazhykh naslidkiv ta masovoho vbyvstva ukrainskykh hromadian pid chas myrnykh aktii protestiv u period z 21 lystopada 2013 roku po 22 liutoho 2014 roku: Zayava Verkhovnoi rady Ukrainy [On Ukraine's recognition of the jurisdiction of the International Criminal Court regarding the commission of crimes against humanity by high-ranking state officials, which led to particularly grave consequences and the mass murder of Ukrainian citizens during peaceful protests in the period from November 21, 2013 to February 22, 2014: Statement of the Verkhovna Rada of Ukraine] № 790-VII (2014) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/790-18#Text> (in Ukrainian).
4. Pro Zayavu Verkhovnoi Rady Ukrainy "Pro vyznannia Ukrainoiu yurysdyktsii Mizhnarodnoho kryminalnoho sudu shchodo skoiennia zlochiniv proty liudianosti ta voiennykh zlochiniv vyshchymy posadovymy osobamy Rosiiskoi Federatsii ta kerivnykamy terorystychnykh orhanizatsii "DNR" ta "LNR", yaki pryzvely do osoblyvo tiazhykh naslidkiv ta masovoho vbyvstva ukrainskykh hromadian: Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy; Zayava [About the Statement of the Verkhovna Rada of Ukraine "On Ukraine's recognition of the jurisdiction of the International Criminal Court regarding the commission of crimes against humanity and war crimes by high-ranking officials of the Russian Federation and leaders of the terrorist organizations "DPR" and "LPR", which led to particularly grave consequences and the mass murder of Ukrainian citizens: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine] № 145-VIII (2015) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/145-19#Text> (in Ukrainian).

5. Prokuror Mizhnarodnogo kryminalnogo sudu (MKS) rozshyriuie poperednie vyvchennia sytuatsii v Ukraini pislya druhoi zaiavy, vidpovidno do statti 12(3) Statutu [ICC Prosecutor extends preliminary examination of the situation in Ukraine following second article 12(3) declaration] (2015) <http://surl.li/cuhjb> (data zvernennia: 15.08.2022).
6. Status Rymnskoho statutu Mizhnarodnogo kryminalnogo sudu [Status of the Rome Statute of the International Criminal Court] (2009) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_i40#Text (in Ukrainian).
7. Rome Statute of the International Criminal Court. International Criminal Court. The Hague, 2021. URL: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Rome-Statute.pdf>.
8. Vysnovok Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam Prezidenta Ukrainy pro nadannia vysnovku shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy Rymnskoho Statutu Mizhnarodnogo kryminalnogo sudu (sprava pro Rymnyi Statut) [Opinion of the Constitutional Court of Ukraine in the case based on the constitutional submission of the President of Ukraine on the provision of an opinion on the conformity of the Constitution of Ukraine with the Rome Statute of the International Criminal Court (Rome Statute case)] № 1-35/2001 № 3-v/2001 (2001) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003v710-01#Text> (in Ukrainian).
9. Havrylytsiv, M. T., Ishchenko, S. Yu. (2022) Zakhyst interesiv Ukrainy u mizhnarodnykh yurysdyktsiinnykh orhanakh v umovakh zbroinoi ahresii rosiiskoi federatsii. Konstytutsiini prava i svobody liudyny ta hromadianyna v umovakh voiennoho stanu [Protection of the interests of Ukraine in international jurisdictional bodies in the conditions of armed aggression of the Russian Federation. Constitutional rights and freedoms of a person and a citizen under martial law] <http://surl.li/cuhak> (in Ukrainian).
10. Didenko, N.H. (2022) Porushennia prav i svobod hromadian u viini rosii proty Ukrainy. Publichne upravlinnia ta administruvannia v umovakh viiny i v postvoiennyi period v Ukraini [Violation of the rights and freedoms of citizens in Russia's war against Ukraine. Public management and administration in the conditions of war and in the post-war period in Ukraine] <http://surl.li/cuhaw> (in Ukrainian).
11. Tavolzhanska, Yu. S., Osadcha, A. S. (2022) Kryminalno-pravova zaborona voiennykh kryminalnykh pravoporushen [Criminal law prohibition of war crimes] (2022) <http://surl.li/cuhba> (data zvernennia: 15.08.2022) (in Ukrainian).
12. Koruts, U. Z. (2022) Yurydychnyi front: shliakh do spetsialnogo mizhnarodnogo trybunalu dlia rosii [The legal front: the path to a special international tribunal for Russia] <http://surl.li/cuhbf> (in Ukrainian).
13. Voloshchuk, O. (2022) Vidpovidalnist rf za ahresiiu ta inshi mizhnarodni zlochyny proty Ukrainy v konteksti problemy vykonannia rishen mizhnarodnykh sudiv [The responsibility of the Russian Federation for aggression and other international crimes against Ukraine in the context of the problem of the implementation of decisions of international courts] <https://doi.org/10.32837/chem.v0i2.359> (in Ukrainian).
14. Fedorenko, V. L., Yukhymuk, O. M., Adler, O. H. (2022) Porushennia osnovopolozhnykh prav liudyny vnaslidok viiskovoi ahresii

rosiiskoi federatsii proty Ukrainy u 2022 rotsi ta mekhanizmy prytiannennia voiennykh zlochynstiv do yurydychnoi vidpovidalnosti [Violations of fundamental human rights as a result of the military aggression of the Russian Federation against Ukraine in 2022 and mechanisms for bringing war criminals to justice] [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-2\(20\)-32-59](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-2(20)-32-59) (in Ukrainian).

15. Pro vnesennia zmin do Kryminalnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo spivrobotnytstva z Mizhnarodnym kryminalnym sudom: Zakon Ukrainy [On amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding cooperation with the International Criminal Court: Law of Ukraine] (2022) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2236-20#Text> (in Ukrainian).

16. Struktura Ofisu Heneralnogo prokurora, yak tsentralnogo orhanu Ukrainy shchodo spivrobotnytstva z Mizhnarodnym kryminalnym sudom [The structure of the Office of the Prosecutor General, as the central body of Ukraine regarding cooperation with the International Criminal Court] (2022) <http://surl.li/cbjjs> (in Ukrainian).

17. Yavorskyi, Ya. T. (2022) Pravovy status Prokurora Mizhnarodnogo kryminalnogo sudu. Dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata yurydychnykh nauk [Legal status of the Prosecutor of the International Criminal Court] <http://surl.li/cuhey> (in Ukrainian).

18. Lyst Posolstva Ukrainy v Korolivstvi Niderlandy do Mizhnarodnogo kryminalnogo sudu [Letter from the Embassy of Ukraine in the Kingdom of the Netherlands to the International Criminal Court] (2014) <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/itemsDocuments/997/declarationRecognitionJuristiction09-04-2014.pdf>

19. The Prosecutor of the International Criminal Court, Fatou Bensouda, opens a preliminary examination in Ukraine (2015) <https://www.icc-cpi.int/news/prosecutor-international-criminal-court-fatou-bensouda-opens-preliminary-examination-ukraine>

20. Zadoia, K.P. (2017) Spivrobotnytstvo mizh Ukrainoiu ta Mizhnarodnym kryminalnym sudom pid zahrozoiu [Cooperation between Ukraine and the International Criminal Court is under threat] https://vkslaw.knu.ua/images/verstka/2_2018_Zadoy.pdf (in Ukrainian).

21. Vysnovok na proekt Zakonu Ukrainy "Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo spivrobotnytstva z Mizhnarodnym kryminalnym sudom". Holovne nauково-ekspertnoho upravlinnia [Conclusion on the draft Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Cooperation with the International Criminal Court"] (2017) <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=62671&pf35401=444827> (in Ukrainian).

Received: 19.08.22

Revised: 25.08.22

Accepted: 16.09.22

O. Plakhotnik, Dr of Philosophy, Associate Prof. Judiciary
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

COOPERATION OF THE PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE WITH THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

The article includes the analysis of the draft Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Cooperation with the International Criminal Court" dated by October 5, 2017 No. 7179, decisions of the Verkhovna Rada of Ukraine: On the Statement of the Verkhovna Rada of Ukraine dated by February 25, 2014 No. 790-VII and Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine dated by February 4, 2015 No. 145-VIII, which marked the actual start of cooperation between the Prosecutor's Office of Ukraine and the International Criminal Court before the relevant changes were made to the Criminal Procedure Code of Ukraine. The norms of Section IX-2 of the Criminal Procedure Code of Ukraine regarding the specifics of cooperation with the International Criminal Court are analyzed. The purpose of the article is to determine the actual beginning of the cooperation of the Prosecutor's Office of Ukraine with the International Criminal Court, the main decisions of the Verkhovna Rada of Ukraine and the decisions of the International Criminal Court that led to such cooperation and to analyze the norms of the Criminal Procedure Code of Ukraine, which regulate the peculiarities of cooperation with the International Criminal Court and determine the main subjects during investigation and trial. Special scientific and general scientific methods were used to achieve the stated goal: the method of scientific knowledge, the comparative legal method, the method of system analysis, the dialectical method. The article focuses attention on Resolution No. 145-VIII of the Verkhovna Rada of Ukraine dated by February 4, 2015, which instructed the Cabinet of Ministers of Ukraine and the General Prosecutor's Office of Ukraine to collect the necessary materials and an appropriate evidence base for the application to the International Criminal Court. Peculiarities of cooperation of the Prosecutor's Office of Ukraine, the Office of the Prosecutor General with the International Criminal Court and international cooperation during criminal proceedings under the Criminal Procedure Code of Ukraine are investigated. The main subjects of procedural cooperation with the International Criminal Court and the forms of appeal of the International Criminal Court to the Office of the Prosecutor General are determined. The specifics of choosing a preventive measure of detention and detention of a person wanted or in respect of whom the International Criminal Court has received a request for temporary arrest or for arrest and transfer are highlighted.

Keywords: procedural cooperation, the Prosecutor's Office of Ukraine, the International Criminal Court, the Office of the Prosecutor General, the Rome Statute, the Prosecutor of the International Criminal Court, the Office of the Prosecutor, application forms to the International Criminal Court.